

- g. h.* aliquid significantibus. *g.* enim in quinta tuberculum ipsius notat cartilagine obductum. *h.* in sexta, notat posteriorem dentis sedem, quæ crassior est, magisq; quam dentis radix in posteriora extuberat. *i.* sinum indicat, ad quem transversum ligamentum aduoluitur, quod dentem in prima uertebra constringit ac continet. *k.* & l. utrinq; sinus insignitur ad dentis principij radices uel latera incisus, atque anterioris secundum neruorum dorsalis medullæ paris propagines admodum exiguas transmittens. Ceterum foramen, hoc sinu & primæ uertebrae sinu, efformatum in undecima figura in signatur. Postremo *n.* in quinta figura dentis notat mucronem.
- o. 3, 11.* Sedes dextri lateris notatur aspera, inter primæ uertebrae superiorem sinu *N* indicatum, & inferiorem *Y* indicatum consistens, ubi foramen non peruium conspicitur.
- p. 6.* Sinus dextri lateris, ad posteriorem dextri secundæ uertebrae tuberis *c* insignit sedem exculpus: & commune foramen uiam ue constituens, qua secundum neruorum dorsalis medullæ coniugium in posteriora prosiliit. In quarta figura sinistro latere *q* positum cernis, sinum hunc primæ uertebrae notans. In dextro autem latere decima & undecima *r* repositi, ipsam neruorum uiam in altero latere utrinque significans.
- s. 5, 6, 7.* Posterior processus, seu spina secundæ uertebrae, quæ etiam in decima & undecima figuris parte superiori, in septima uero inferiori est obuia.
- t. 9.* Tertiæ uertebrae spina, quam & undecima figura ostendit. Spinae autem huius apices in octaua & *u* notantur, ipsa uero spina illic numero *11* indicatur.
- u. 5, 6, 7.* Dextri lateris transversus secundæ uertebrae processus. Sinister etiam citra charactere operam in illis figuris, quemadmodum & in decima & undecima utriusque lateris processus promptè cognoscitur.
- x. 5, 6, 7.* Foramen transversum secundæ uertebrae processus.
- y. 2, 9, 10.* Transuersus sinistri lateris processus, tertiæ uertebrae. Verum *y* internam partem, & autem externam notant. Porro octaua figura transversum dextri lateris processum his notis *z* & *s* indicat, sinistri autem lateris processum istis notis *9*, *10*.
- a. 8, 9.* Foramen transversum tertiæ uertebrae processus.
- b. 6, 7, 11.* Dexter descendens secundæ uertebrae processus, cuius sinus formam septima figura indicat.
- γ. 9, 11.* Dexter descendens tertiæ uertebrae processus, uerum *γ* in nona & undecima posteriori ipsius indicat sedem. Inferior aut ipsius sedes seu sinus, sinui respōdet in septima *β* insignito.
- δ. 9, 11.* Dexter ascendens tertiæ uertebrae processus, ac nona quidem figura ipsius tuber ostendit, quemadmodum & octaua utriusq; ascendens processus tubera indicat notis *3* & *4* insignita.
- e. 5, 6, 7, 10.* Sedes, qua secundæ uertebrae corpus deorsum porrigitur.
- z. 9.* Sedes, qua tertiæ uertebrae corpus declinatus fertur.
- u. 9.* Superior tertiæ uertebrae uertebrae sedes sinuata. & *u* quidem sinum indicat, *o* uero & *u* utrinque prominenti processum, atq; hi etiam processus numeris *1, 2* in octaua figura insigniti cernuntur.
- λ. μ. ν. 10.* Anterior secundæ uertebrae corporis sedes, in qua *λ* prominens indicat tuber, *μ* uero & *ν* utrinque depressa tuberis latera.
- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.* Numeri characteres in octaua figura conspiciunt, processuum tertiæ uertebrae numerum indicant. Quandoquidē *1, 2* notantur duæ eminentes partes superioris superficiei corporis uertebrae, *3, 4* duo ascendentes processus, *5, 6* duo descendentes processus, *7, 8, 9, 10* transversus processus, *11* spina, cuius apices notantur *z* & *u*. uti & huius uertebrae inferior pars *q* indicatur.
- s. 8, 9.* Sinus inferiorem partem foraminis constituens, quo tertium dorsalis medullæ par exilit.
- τ. 7.* Sinus superiorem dicti iam foraminis partem efformans.

Homo pulmo
num occasione
collo donatus.

PULMONVM gratia homini collum dari, hinc potissimum constat, quod id perpetuò unà cum pulmonibus deperditur. Quippe hac occasione pilices (quibus & pulmones defuncti collo destituuntur. Animalibus uero, quibus Natura pulmones dedit, his quoque & collum elargita est. Asperam enim arteriam qua inspirantes aërem in pulmones ducimus, & rursus expirantes eundem efflamus, ab ore ad pulmones ferri, atque ob id inter os & pulmones spacium intercedere debebat, siquidem opportuna efflanone (quæ uocis est materia) hominem donari decuit. Nam citra asperæ arteriæ beneficium uox minimè perficitur, unde etiam nō miramur, nullū animal collo carens uocem edere.

Quum

Quum itaq; pulmones in thorace contineantur, & aspera arteria (quam in os desinere decuit) ex pulmonibus cōsurgat, interuallum elatiorem thoracis sedem & fauces inter arteriæ illius gratia creatur. Quia uero thorax & os inuicem separantur, quantum interualli mediat, uia eorum efficitur, tam quæ desuper deorsum procedit (ut de duilla & stomachus) quam eorū quæ ab inferioribus sursum (ut aspera arteria, & muarteriæ ac uenæ) porriguntur. Homo igitur collum asperæ arteriæ gratia nanciscitur, uero arteriam uocis respirationisq; causa. Quare etiam colli longitudinem homo tantus est, quanta asperæ arteriæ ad dictas modò functiones ex usu erat. Quinetiam bat partes scapulis conterminas, & brachium, & cubitum, extremamq; manum, pseptum transversum, à dorsali medulla collum perreptante neruos adipisci: quocius pter illorum propagationem, necessum fuit in spacio inter caput & thoracem medio reponi, quibus collum texeretur. Sunt autē humanæ uertebrae septem, quæ naturam uisumq; explicare contendā, à capitis colliq; motibus sumpto sermonis exordium hic auium quadrupedumq; quibus longa obtigerunt crura, colli usum recensissum est, quum nemo nō intelligat Naturā his, quod manibus destituatur, colli maxprolixitate ad cibum assumendū prospexisse, hacq; ratione pluribus uertebis collum finxisse. Galenus itaq; rarum Naturæ miraculum, ipsiusq; operum exquisitissimum in nullius partis constructione expendenda adeo eruditum solertemq; ac in dultrium auditorem, atque in capitis motu, eiusdemq; cum duabus summis uertebis articulatione. Quid multa? tam paucos quæ in duodecimo de Visu partium, de capitis motu, assequuturos cōtendit, ac uelut rei difficultate lectorem ita deterret, ut nemini mindebeat, me quoque hac in parte præceptoris opera penitus destitutum, ea qua licuit & Anatomis discenda à puero, prorsus obfirmato animo ea perlegisse, ac ut Galenitelligerē, res ipsas orationi eius sedulo adhibuisse. An uero frustra negotiū attentauedum nosces, ubi didiceris me non solum quæ Galenus docere conatur percepiNaturæ in articulis hisce artificium, capitisq; motus ab ipso parum rectè tradi, tantintellexisse. Galenus enim capiti duos motus ascribit, unum in annuendo renuendoq; in latera fieri docet, ac priore quidē intelligit, quo caput antrosum flectimus, inclinuiumusq; ac deinde quo caput retrorsum reflectimus & reclinamus, ea prorsus sumeThrace & Cretensum plerique hac etiam ætate uidentur abnuere. Illi enim abnuerteriora caput rectā remouent, subleuant uel: non autem ut nos renuentes, id circumcircumducunt. Ceterum altero motu, quem Galenus in latera fieri præcipit, illum quo caput in latum inclinamus, ac ueluti humeris seu scapulis adnouemus. Quod ad de laterali motu, atque adeo de renuendo annuendoq; ipsius sit sententia, ex quarto nistrandis sectionibus libro doceberis, si modò accuratè expendas, quo situ Galenit ossis capitula, quæ primæ uertebrae dearticulantur, locari, assurgere, innitiq; as in hoc illud uelatus caput agitur, & quum ex Galeni placito renuimus annuimusq; modi enim profecto ipsius de capitis motibus est dogma: quorum priorem, qui annuendoq; sit, secundæ uertebrae beneficio, aut super secundam perfici affirmiorum uero motum, quo caput in latera ducitur, super primam uertebra quemadmodum cum ex pluribus Galeni locis, tum præcipuè ex quarto de Administrandis sectionibus libro colligere promptissimum est. Ut enim illos libros omnium postrema quoque suam sententiam & breuius & apertius in illis, quam aliàs, explicuit. In hoc eius placitum ueritati sit consonum, ipse nunc mecum inquirito, atq; aliter quam capitis motus (affectu interim aliquandiu represso) cōstituito. Primum itaq; caput rio motu quiescēt collo mouemus: aut secundario, quum scilicet caput colli motum etiam si id in aliam partem, quam collum mouetur, ducere coneris. Proprii capitis n sunt. priori, id antrosum flectimus, retrorsumq; in clinamus, extendimus uel: que conficis aut rigido immotoq; collo, aut collo etiam simul moto, siue id pari motu agas, siue contrario. Quamuis enim in anteriora collum ducas, caputq; necessariò equatur, nihilominus tamen caput proprio motu in posteriora possis reflectere, atq; gocio obseruare, collum caputq; proprios & priuatos in flexu reflexuq; motus ob proprius capitis motus, is censendus est, quo caput ita circumducimus, seu in gyru quodammodo, ut rota ad axem reuoluitur. Atque hunc motum etiam quiescēt co si modò dextra, modò sinistra uicissim intueri studueris, caput ue circumuerteris. P tus capiti omnino est proprius, & collum illo destituitur, quapropter etiam quoci collum moueris, hic capitis circumactus commodè perficitur. Flexo enim collo, ca

b. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100